

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS NEEILINIO POSĖDŽIO

PROTOKOLAS

2017 m. birželio 23 d. Nr. V17-10(6.1.)

Vilnius

Posėdis vyko nuo 9.00 val. iki 12.30 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) pirmininkė Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė – Paveldo komisijos Administracinio skyriaus vedėja Anželika Vėžienė

Dalyvavo:

Paveldo komisijos nariai – Augis Gučas, Jūratė Jurevičienė, Deivydas Rimkevičius, Gediminas Rutkauskas, Juozas Algirdas Pilipavičius, Andrijana Filinaitė, Jūratė Markevičienė.

Paveldo komisijos darbuotojai – Gytis Oržikauskas, Artūras Stepanovič, Artūras Bundonis, Austėja Brasiūnaitė, Rimantas Bitinas, Erika Petunovienė, Alma Bačiulienė.

Kiti dalyviai – Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas), Vincas Brezgys (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas), Vida Bujauskienė (SĮ „Vilniaus planas“), Rūta Matonienė (Vilniaus m. savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros planavimo skyriaus vedėja), Linas Naujokaitis (Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininkas), Audrius Ambrasas (Lietuvos architektų rūmų tarybos narys), Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento direktorė), Vitas Karčiauskas (Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriaus vedėjas), Kristina Zdanavičiūtė Meškauskienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus vyr. specialistė), Gintaras Džiovėnas (Kultūros ministerijos Kultūros politikos departamento Saugomų teritorijų ir paveldo apsaugos skyriaus l. e. vedėjo pareigas).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos.

2. Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimo ir įrašymo į Kultūros vertybių registrą.

3. Dėl kitų klausimų.

1. SVARSTYTA. Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Galiojantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas 2007 m. Naujojo Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos įsigaliojo 2014 m. sausio mėnesį. Iki 2014 m. buvo rengiami sklypų detalieji planai, tačiau šių teritorijų planavimo dokumentų rengimas sustojo dėl lėšų stokos. Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) keitimo tikslas – parengti detalesnį dokumentą. Šiuo metu yra parengta Bendrojo plano koncepcija. 2017 m. birželio 20 d. įvykusio koncepcijos viešojo aptarimo su visuomene metu buvo nutarta pasiūlymų teikimo terminą pratęsti 10 dienų.

Bendrojo plano keitimo tikslai: 1. sudaryti sąlygas nuolatiniam, socialiai ir ekonomiškai motyvuotam gyvenimo kokybės augimui, plėtojant daugiacentrę miesto struktūrą, palaikant vidinę miesto plėtrą, skatinant daugiafunkcij žemės naudojimą, siekiant socialinės integracijos ir mažinant raidos skirtumus, plačiau įtraukiant visuomenę į miesto planavimo procesus; 2. keisti veiklų reglamentavimą atsižvelgiant į pasikeitusias miesto raidos tendencijas, patikslinti miesto plėtos prioritetus ir jų įgyvendinimo eiliškumą, miesto teritorijoje išskirti zonas, už kurių infrastruktūros kūrimą ir įrengimą atsakomybę prisiima plėtotojai, detalizuoti aktualiausių miesto dalių sprendinius tikslesniu masteliu; 3. pasikeitus gamtinio karkaso reglamentavimui, įvertinti plėtos galimybes urbanizuotoje miesto dalyje, atsižvelgiant į žaliųjų zonų poreikį ir nustatant aiškesnį reglamentavimą; 4. suformuoti sąlygas atsirasti integruotai (multimodalinei) transporto sistemai, leidžiančiai pasiekti užsibrėžtus darnaus judumo tikslus, transporto būdams pirmenybę teikti atsižvelgiant į konkrečią miesto zoną, atitinkamai įvertinti magistralinių gatvių kategorijas, plėsti inžinerinę infrastruktūrą prioritetinėse miesto periferinėse zonose; 5. bendrąjį planą papildyti ilgalaikiais darnaus miesto plėtos kriterijais ir rodikliais.

Susiduriama su urbanistinėmis problemomis: nusidėvėję sovietinio laikotarpio rajonų daugiabučiai, nebaigtas formuoti šiuolaikinis centras, centrinės dalies viešųjų erdvių trūkumas, apleistos teritorijos, pagrindinių dviračių ir pėsčiųjų takų ir jų jungčių trūkumas, nepastatytos svarbios transportinės jungtys, Neries ir Vilnelės pakračių pritaikymas gyventojų poreikiams,

aplinkos (pvz., autobusų stoties) nusidėvėjimas, neišvystyti periferiniai centrai, nesuplanuotos pagrindinių miesto prieigų juostos ir kt.

Pateiktos dvi koncepcijos. Viena koncepcija yra iš esmės galiojantis Bendrasis planas, t. y. esamo Bendrojo plano realizavimas. Antroje koncepcijoje numatyta apleistų teritorijų konversija į gyvenamosios paskirties teritorijas, vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos. Projekto rengėjai yra gavę pastabų ir pasiūlymų dėl UNESCO pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro, kyla klausimų dėl sąvokų *Vilniaus istorinis centras* ir *Vilniaus senamiestis*. Daugiausia klausimų kyla dėl aukštybinių pastatų statybos Senamiesčio apsaugos zonoje, gamtinės morfostruktūros išsaugojimo. Bendrajame plane bus reglamentuojamos kietosios dangos.

Numatyta reglamentų lentelė. Siekiant kompaktiško centro praplėtimo, planuojama plėtrą nukreipti į periferinius centrus (Minsko plento teritorija prie Nemėžio, Šiaurinė Pilaitė, teritorija šalia Ukmergės plento ir Vakarinio greitkelio, Naujosios Vilnios ir Grigiškių centrai).

Vilniaus miesto savivaldybė pritarė „Architektūrinės kalvos“ principo modeliui Konstitucijos pr., tai turėtų būti numatyta ir Bendrojo plano sprendiniuose. Perspektyvoje aukštybiniai pastatai galėtų atsirasti Žirmūnuose, šalia Ukmergės g. ir Vakarinio greitkelio.

Istoriškai susiformavusioje miesto centrinėje dalyje ir Gedimino pr. esminiai pokyčiai nėra numatomi. Planuojamas urbanistinės struktūros restauravimas ir ryškinimas. Viešųjų erdvių užstatymo formavimo principai: viešosios erdvės baigiamos formuoti, atkuriamos pagal susiklosčiusius teritorijos dalims būdingus istorinius užstatymo principus, laisvas planavimas yra eliminuojamas, formuojamos gatvių išklotinės, išlaikomos statybos linijos, draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų ir pastatų, pirmuose pastatų aukštuose skatinamas patalpų verslo paslaugoms įrengimas. Užstatymo reglamentavimo principai: bendrieji reglamentai, prekybos centrų statyba, aukštybinių pastatų statyba. Bendruosiuose reglamentuose prioritetą teikiamas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą nustatantiems reglamentams. Konkretūs sprendiniai bus diferencijuoti pagal reglamentuojamas zonas.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) ataskaitos rengėjas, įvertinęs dvi koncepcijas, siūlo pritarti antrajai koncepcijai.

Vincas Brezgys (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Nustatant kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo prioritetus, pagrindinis dėmesys skirtas Vilniaus istoriniam centrui (senamiesčiui), kurio apsauga reglamentuojama specialiuoju planu. Rengiant Bendrojo plano koncepciją atsižvelgiama į kultūros ministro patvirtintą šiuo metu rengiamo Vilniaus senamiesčio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano – paveldotvarkos projekto (toliau – Specialusis planas) koncepciją. Keičiant Bendrąjį planą siekiama ne detalizuoti ar koreguoti esamą reglamentavimą, o užtikrinti tęstinumą. Kyla problemų dėl kai

kurių teritorijų, patenkančių į Vilniaus istorinio centro apsaugos zoną. Nėra aišku, kokie paveldosauginiai reikalavimai turi būti taikomi Antakalnio fizinio poveikio pozonyje; teritorijoje Švitrigailos g. numatytas 2–3 aukštų užstatymas, kas prieštarauja galiojančio Bendrojo plano nuostatai.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Kultūros paveldo departamento sudaryta darbo grupė tikslina Specialiojo plano projektą. Abejojo, ar būtų tikslinga rengti Bendrojo plano koncepciją atsižvelgiant į Specialiojo plano sprendinius.

Vitas Karčiauskas (Kultūros paveldo departamento Vilniaus skyriaus vedėjas)

Sudėtinga prognozuoti, kada bus baigta Specialiojo plano korektūra.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Bendrojo plano koncepcijos rengėjams siūlė kreiptis į vertinimo tarybą dėl paveldosauginių reikalavimų nustatymo Antakalnio fizinio poveikio pozoniui.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė raštu pateikti Paveldo komisijos klausimus ir poziciją dėl koncepcijos. Klausė, ar koncepcijoje yra numatytas Bendrojo plano suderinamumas su 2015 m. patvirtintu Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu.

Vincas Brezgys (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Keičiant Bendrąjį planą nėra numatytas vertingo ir saugomo kraštovaizdžio pakeitimas.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė Bendrajame plane nustatyti istorinio kraštovaizdžio apsaugą, arealus, apibrėžti videotopus.

Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Rengiant koncepciją nebuvo atsižvelgta į Nacionalinį kraštovaizdžio tvarkymo planą. Projekto rengėjai, įvertinę minėtą dokumentą, aptars Paveldo komisijos siūlymą koncepcijoje numatyti Bendrojo plano suderinamumą su Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu.

Jūratė Jurevičienė (Paveldo komisijos narė)

Koncepcijos rengėjai privalėjo esamo būklės vertinimo stadijoje parengti aiškinamąjį raštą ir brėžinį. Klausė, ar koncepcijos rengėjai parengė esamos būklės įvertinimo brėžinį.

Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Bendrojo plano koncepcijos brėžiniai viešinami Vilniaus m. savivaldybės interneto svetainėje.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė 1. SPAV ataskaitoje pateikti perimetrinio užstatymo poveikio kraštovaizdžiui vertinimą, 2. argumentuoti urbanistinės struktūros restauruotino laikotarpio pasirinkimą, 3. detalizuoti

Vilniaus istoriniam centrui būdingą užstatymą, 4. atsisakyti teritorijos formavimo kvartalais, pasirinkti formavimą gatvėmis, 5. atsisakyti valstybės institucijų iškėlimo iš istorinių pastatų, kuriuos planuojama pritaikyti gyvenamajai paskirčiai.

Mindaugas Grabauskas (SI „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Ministerijų iškėlimas iš senamiesčio teritorijos numatytas dėl transporto srautų mažinimo.

Augis Gučas (Paveldo komisijos narys)

Detaliojo plano koncepcijoje paveldosaugos požiūriu jaučiamas vien tik senamiesčio „centrizmas“. Antroje koncepcijoje numatyta plėtra Markučių, Ribiškių kryptimi. Siūlė įvertinti, ar plėtra šia kryptimi, kurioje dar išliko vizualinis ryšys su natūraliu gamtiniu kraštovaizdžiu, būtų teisingas sprendimas. Siūlė parengti esamos būklės įvertinimo brėžinį.

Prieštaravo valstybės institucijų iškėlimui iš senamiesčio bei Naujamiesčio istorinių pastatų.

Juozas Algirdas Pilipavičius (Paveldo komisijos narys)

Vilniaus m. savivaldybė pritarė „Architektūrinės kalvos“ principo modeliui Konstitucijos pr. Abejojo, ar šis sprendimas turėtų „užkoduoti“ tolimesnę aukštybinių pastatų statybą.

Mindaugas Grabauskas (SI „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Pastatyti aukštybiniai pastatai „davė pradžia“ tolesnei plėtrai.

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

Klausė rengėjų, ar rengiant SPAV ataskaitą nebuvo bandyta į miestą pasižiūrėti naujai. Ar reikia saugoti tiek paveldo, kiek šiandien yra saugoma? Svarbiausias vertybes reikėtų išsaugoti. Pasigedo naujo požiūrio į tai, kas vyksta šiandien. Gerbūvio poreikis auga. Vilniuje stinga nuoseklaus paveldo finansavimo.

Mindaugas Grabauskas (SI „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Abejojo, ar Bendrojo plano rengėjai gali įtakoti, kas yra saugotina, o kas – ne.

Augis Gučas (Paveldo komisijos narys)

Reikėtų kelti klausimus, kuriuos dar galima išspręsti, pvz., dėl nereglamentuotų kraštovaizdžių išsaugojimo, vertinimo tarybos akto tikslinimo Švitrigailos g. atveju. Koncepcijos rengėjai gali teikti siūlymus.

Andrijana Filinaitė (Paveldo komisijos narė)

Klausė, ar Bendrajame plane numatyta buvusių Vilniaus koncertų ir sporto rūmų teritorijos plėtra, ar planuojamas objekto pritaikymas visuomenės poreikiams.

Rūta Matonienė (Vilniaus m. savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros planavimo skyriaus vedėja)

Savivaldybė teikia siūlymus dėl buvusių Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pritaikymo visuomenės poreikiams, tačiau šis klausimas – veikiau politinis apsisprendimas. Valstybė yra vienintelė, kuri gali išsaugoti šį objektą.

Linus Naujokaitis (Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininkas)

Siūlė miesto teritoriją planuoti kompleksiskai, o ne dalimis. Reikėtų reglamentuoti projektų konkurso organizavimo tvarką.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Koncepcijoje išsamiai detalizuota išorinė vaizdinė reklama. Klausė, kodėl nebuvo detalizuotos kitos sritys.

Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Vilniaus miesto išorės vaizdinės reklamos specialiojo plano nuostatos perkeltos į Bendrojo plano koncepciją.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Klausė, kada planuojama patvirtinti Bendrąjį planą.

Mindaugas Grabauskas (SĮ „Vilniaus planas“ projekto vadovas)

Pritarus Koncepcijai bus detalizuojami sprendiniai. Bendrojo plano tvirtinimas numatytas šiais metais.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė sudaryti išplėstinę Paveldo komisijos narių darbo grupę ir raštu pateikti siūlymus dėl Bendrojo plano koncepcijos.

Rūta Matonienė (Vilniaus m. savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros planavimo skyriaus vedėja)

Prašė Paveldo komisijos teikti siūlymus koncepcijai, o ne Bendrojo plano sprendiniams.

NUTARTA. Sudaryti Paveldo komisijos narių darbo grupę, kuri parengtų siūlymus dėl Bendrojo plano koncepcijos.

Paveldo komisijos narys Juozas Algirdas Pilipavičius pasišalino iš posėdžio.

2. SVARSTYTA. Kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimas ir įrašymas į Kultūros vertybių registrą.

Austėja Brasiūnaitė (Paveldo komisijos administracijos Teisinio koordinavimo skyriaus vyr. specialistė)

Pristatė Daugų Dievo Apvaizdos, Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo ir Kriaunų Dievo Apvaizdos bažnyčiose esančias kilnojamąsias kultūros vertybes. Kultūros paveldo departamentas 2017-06-15

rašte Nr. (9.46.)2-1472 prašo Paveldo komisijos nuomonės dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamos, duomenų tikslinimo ir šiose bažnyčiose esančių kilnojamųjų kultūros vertybių, naujai siūlomų įrašyti į Kultūros vertybių registrą.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Klausė, kiek kilnojamųjų kultūros vertybių yra atributuota.

Kristina Zdanavičiūtė Meškauskienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus vyr. specialistė)

Tik dalis kilnojamųjų kultūros vertybių yra atributuota.

Jūratė Jurevičienė (Paveldo komisijos narė)

Klausė dėl kultūros vertybių saugojimo vietos.

Kristina Zdanavičiūtė Meškauskienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus vyr. specialistė)

Kultūros vertybės bus saugomos Daugų Dievo Apvaizdos, Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo ir Kriaunų Dievo Apvaizdos bažnyčiose.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė pritarti Daugų Dievo Apvaizdos, Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo ir Kriaunų Dievo Apvaizdos bažnyčiose esančių kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimui ir įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

Balsavimas:

1. Už – 7 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti Daugų Dievo Apvaizdos, Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo ir Kriaunų Dievo Apvaizdos bažnyčiose esančių kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimui ir įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

3. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

3.1. Dėl Paveldo komisijos posėdžių medžiagos viešinimo interneto svetainėje.

Anželika Vėžienė (Paveldo komisijos administracijos Administracinio skyriaus vedėja)

Šiuo metu programuojama nauja Paveldo komisijos interneto svetainė. Posėdžių dalyje planuojama viešinti posėdžių darbotvarkes ir protokolus. Klausė Paveldo komisijos narių nuomonės dėl posėdžių medžiagos viešinimo.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Posėdžiui rengiama medžiaga yra darbinė medžiaga, kurios pagrindu rengiami teisės aktų projektai. Viešinama medžiaga dažnu atveju traktuojama kaip Paveldo komisijos galutinė nuomonė, publikuojama spaudoje. Nesiūlė interneto svetainėje viešinti darbinės medžiagos.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Paveldo komisija privalo viešinti individualių teisės aktų projektus, priimtus teisės aktus (sprendimus, nutarimus), kurie gali turėti aiškinamuosius raštus. Siūlė pažymas įvardinti kaip aiškinamuosius raštus ir viešinti interneto svetainėje.

Anželika Vėžienė (Paveldo komisijos administracijos Administracinio skyriaus vedėja)

Teisės aktų projektai ir priimti teisės aktai bus viešinami interneto svetainėje (nuorodos į TAIS, TAR).

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė balsuoti dėl posėdžių medžiagos neviešinimo interneto svetainėje.

Balsavimas:

1. Už – 6 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – 1 Paveldo komisijos narys.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Neviešinti Paveldo komisijos posėdžių medžiagos (pažymų, išvadų) interneto svetainėje.

3.2. Dėl intraneto sukūrimo.

Deivydas Rimkevičius (Paveldo komisijos narys)

Siūlė programuojant interneto svetainę numatyti galimybę sukurti intranetą.

Anželika Vėžienė (Paveldo komisijos administracijos Administracinio skyriaus vedėja)

Šių metų pradžioje Paveldo komisija pradėjo vykdyti investicinį projektą „Interneto svetainės sukūrimas“, lėšos suplanuotos 2017–2018 metams. Intranetas kol kas nenumatytas.

3.3. Dėl Paveldo komisijos posėdžių protokolų rengimo ir viešinimo.

Deivydas Rimkevičius (Paveldo komisijos narys)

Paveldo komisijos posėdžių protokolų projektai turi būti teikiami nariams pastaboms (trims dienoms).

Bendru sutarimu pritarta.

Nesiūlė viešinti protokolų interneto svetainėje. Protokoliai turi būti pateikiami tik raštu paprašius suinteresuotiems asmenims ar institucijoms.

Rimantas Bitinas (Paveldo komisijos administracijos Teisinio koordinavimo skyriaus vedėjas)

Teisės aktai nenumato prievolės viešinti posėdžių protokolų. Paveldo komisijos posėdžių protokolai visada buvo viešinami interneto svetainėje.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė balsuoti dėl posėdžių protokolų viešinimo interneto svetainėje.

Balsavimas:

1. Už – 5 Paveldo komisijos nariai.
2. Prieš – 1 Paveldo komisijos narys.
3. Susilaikė – 1 Paveldo komisijos narys.

NUTARTA. Viešinti Paveldo komisijos posėdžių protokolus interneto svetainėje.

Posėdžio pirmininkė

Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė

Anželika Vėžienė